

Eilandvilla's

Colofon

ISBN: 978 94 6365 346 6

1e druk 2021

© 2021, Wiep-Fenna de Jong

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk: Evelien Veenstra

Vormgeving omslag: Door Koopman www.doordesign.nl

Foto omslag: Linda Alkema

Foto auteur: Helen de Vries

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Eilandvilla's

Wiep-Fenna de Jong

Inhoud

Deel 1	Naar Terschelling	9
Deel 2	Villapark De Boschplaat	39
Deel 3	De camping	87
Deel 4	Oerol	149
Deel 5	Zomervakantie	191
Deel 6	Terug naar Terschelling	221
	Epiloog	255
	Dank en verantwoording	265

De jachthaven ziet er sprookjesachtig uit onder het zwakke schijnsel van de maan. Het kalme water van de Waddenzee glinstert bij hoogwater. Het fietspad ligt als een zacht gekleurd lint voor me. Verderop branden de lichten van het Stayokay-hotel. Diep snuif ik de onmiskenbare zilte lucht in. In het halfdonker naar huis fietsen van west naar oost blijft magisch. De schapen die midden op het fietspad liggen en zich van fietsers helemaal niets aantrekken. Een hek waar je omheen moet laveren. De gakkende ganzen en kwetterende vogels die het wad bevolken op zoek naar voedsel. Op dit moment van de dag, aan het begin van de avond, wanen ze zich vrij. Soms stap ik halverwege af en ga op een bankje zitten om de unieke sfeer van dit landschap op me in te laten werken.

Wacht, ik ben vergeten mijn licht aan te doen.

Ik stap af om het knopje in te drukken aan de bovenkant van het voorlicht, onder de mand. Thuis zou ik dat nooit doen, bedenk ik me, in het donker in m'n eentje naar huis fietsen, maar hier op Terschelling geniet ik volop van de stilte, de invallende duisternis en de sterrenhemel. Duizenden gouden speldenknopjes op zwart fluweel.

Ik buig voorover en schuif mijn hand onder de mand door.

Uit het niets is hij naast me. Een dwingende hand op mijn schouder. Een zure, misselijkmakende geur van oud zweet vermengd met alcohol dringt mijn neusgaten binnen. Zijn ogen vol haat. Die blik die ik zelfs in het schemerdonker herken. Mijn hart slaat een slag over en begint als een razende te kloppen in mijn hals. Speeksel in mijn mond.

Hij verspert me de weg met het voorwiel van zijn fiets. Omdraaien is uitgesloten, hij is zoveel sneller dan ik.

Vluchten kan niet meer.

Deel 1

Naar Terschelling

Maud

De marmeren waskom in de badkamer biedt houvast. Langzaam ebt het draaierige gevoel weg en kan ik mijn hoofd omhoog doen. Ik kijk recht in de grote spiegel die boven de twee waskommen hangt, en die liegt niet. Vandaag tenminste niet. Soms heb je van die dagen waarop alles leuk, blij en gezellig is en je op alle foto's met een gezonde blos op je wangen schalks in de camera kijkt en geen spiegel voorbij kunt lopen waarbij je geen knipoog naar jezelf geeft. Je haar zit goed, je straalt en je kleding is nonchalant, maar precies goed gekozen voor de gelegenheid. Meestal zie je pas hoe leuk en mooi je was op dat soort dagen als je terugscrolt in je iPhone, op zoek naar een vakantiekiekieje. De mooiste selfies met je dochter. Gebruind in de zon met een kek hoedje op bij een prachtige idyllische waterval in Maleisië. Met Marco en de kinderen tijdens de wintersportvakantie op het terras van een berghut. De geijkte foto met een helderblauwe lucht, kraakverse sneeuw, grote zonnebrillen, gebruinde gezichten met een stralende lach.

Zo'n dag is het vandaag niet. Om heel eerlijk te zijn heb ik het laatste half jaar niet zo'n superdag gehad. Mijn haar hangt in pieken rond mijn gezicht, mijn bruine ogen staan dof en diep in de oogkassen. Diepe plooiën van mijn neusvleugels naar mijn mond. Grauwe huidskleur. Weer moet ik me vasthouden aan de waskom, anders ben ik bang dat ik ter plekke instort. Snel draai ik mijn gezicht van de spiegel af. Waarvoor was ik ook alweer in de badkamer? O ja, ik moest plassen. Behoedzaam draai ik me om en gedachteloos stroop ik mijn pyjamabroek naar beneden en ga voorovergebogen op de wc zitten, m'n hoofd in mijn handen. Mijn brein is een

spons, werkelijk alles gaat langs me heen en ik kan me amper herinneren wat ik nog geen minuut geleden heb gedacht.

Ik strompel de trap af. Mijn hand omklemt de leuning, anders ben ik bang dat ik val. Ik lijk wel een gehandicapte oude vrouw, terwijl ik tot voor kort bijna iedere dag sportte. Op de fiets naar de middelbare school waar ik aardrijkskunde doceer aan vwo-klassen en aan vierde- en vijfdeklassers van de havo. Na een hele dag tussen de pubers in het klaslokaal vond ik het heerlijk om terug naar huis te fietsen, boodschappen te doen, en bij thuiskomst mijn hardloopteekers aan te trekken en een rondje te joggen door het park vlak bij ons huis. In de weekenden fietste ik naar het strand om langs de branding te rennen. Probleemloos, ik had energie voor tien. Daar is weinig van over, ik voel me een compleet wrak.

De keukenklok geeft vijf over negen aan en ik wil maar één ding: terug naar bed. Helaas mag dat niet van mijn therapeut. Drie weken geleden kwam ik bij hem terecht. Spoedje via de huisarts. Regelmaat. Daar hamert Frederik op. Iedere dag proberen om op dezelfde tijd op te staan, dan douchen, aankleden, een activiteit ondernemen, een huishoudelijke klus klaren, lunchen en dan pas mag ik weer rusten. Mijn weekprogramma hangt op het prikbord in de keuken en om beter te worden, moet ik me hieraan houden, zegt iedereen. Met generaal Frederik in de frontlinie die de troepen aanvoert. Althans, zo voelt het op dit moment voor mij.

Het is doodstil in huis. De kinderen zijn allang naar school, Marco komt morgen weer thuis uit het Midden-Oosten. Het is niet lang geleden dat ik exact wist waar hij was, in welke stad hij overnachtte en hoe zijn vluchtschema eruitzag. Nu interesseert het me geen moer. Het gekke is dat dat bijna van de ene op de andere dag gebeurde. Twee maan-

den geleden, net na de kerstvakantie, voelde ik me niet zo lekker. Verkouden, hoofdpijn en overal spierpijn. Grieperig. Ik bleef een dagje thuis van school en dacht dat ik na het weekend wel weer zou zijn opgeknapt. Niet dus, ik zakte letterlijk door mijn knieën en kon van het ene op het andere moment amper lopen. De huisarts kon niets vinden, dus was de diagnose een zware burn-out. Tot voor kort dacht ik altijd dat dit soort ziektes modeverschijnselen waren. Getrutt in de marge van verwende types die bij een zuchtje tegenwind al omvallen omdat ze nooit echt malheur hebben gehad. Nu ondervind ik het aan den lijve en moet ik mijn vooroordeel ernstig bijstellen.

‘Je staat in de overleefstand, schat,’ zegt Carla constant tegen mij. ‘Laat het toe, denk je nou werkelijk dat je een heel leven vol met stress in een maand achter je kunt laten? Dit is een proces, lieverd, die hele shitsooi van je strenge opvoeding, al die ballen in de lucht houden in je werk en met je gezin, dat ruim je niet in een weekje weg. Echt niet. En die bizarre verliefdheid van jou op die crimineel heeft nou ook niet echt geholpen om zo’n burn-out te vermijden.’

Recht voor de raap en ze spaart me niet. Dat is Carla. Ze is mijn allerbeste vriendin. In deze donkere fase van mijn leven kan ik geen dag zonder haar. Iedere dag belt ze, of ze komt langs om me te helpen. Naast Marco is ze mijn rots in de branding, mijn houvast, zeker als Marco een paar dagen weg is. Een hele schare vriendinnen heb ik niet nodig, ik heb Carla. We kennen elkaar van onze studententijd in Groningen. Carla heeft een totaal ander karakter dan ik, we zijn complementair aan elkaar. Nadat ik de diagnose ‘burn-out’ kreeg, heeft ze meteen haar werktijden zoveel mogelijk aangepast. Als Marco niet thuis is, is zij er voor mij om me te helpen en me naar therapie te rijden.

Ik dwing mezelf om de ketel te vullen en een theezakje in een mok te hangen. Nog niet zo lang geleden was ik gebrand op losse thee. Uren kon ik besteden aan het uitzoeken van de ultieme theesoort, passend bij het seizoen of bij de tijd van de dag. Naar de gespecialiseerde koffie- en theewinkel in het dorp en overal aan ruiken. Water koken tot de juiste temperatuur – groene thee moet met tachtig graden water worden gezet – de pot verwarmen met kokend water en dan rustig opgieten. Laten trekken en dan pas drinken, liefst met een takje verse munt uit mijn eigen kruidentuintje. Dat boeit me totaal niet meer op dit moment, ik ben al blij als ik een mok met een bungelend theezakje erin op de keukentafel kan zetten.

Ik moet me gaan douchen en aankleden, Carla is er over een uur om me naar Frederik te brengen. Ik zou niet weten hoe ik aan de andere kant van de stad moet komen als Carla me niet brengt en haalt. Fietsen lukt al weken niet meer, ik ben echt niet vertrouwd in het drukke verkeer en raak in totale paniek wanneer een stoplicht vlak voor me op rood springt en ik plotseling moet remmen.

‘Had een therapeut in het dorp gezocht,’ zei mijn moeder. ‘Dan ben je niet zo afhankelijk.’ Marco wilde er niet van horen. ‘Dit is absoluut de beste optie, Ans. Maud heeft een hele, hele zware burn-out. Deze psychotherapeut heeft de allerbeste resultaten met zijn aanpak. Wij willen allemaal dat Maud snel weer de oude wordt, dus dit gaan we doen.’ Mijn moeder slikte haar commentaar in. Ze houdt er niet van als je haar tegenspreekt. Op haar oude dag lijkt ze toch nog wat bij te leren. Zeker wanneer Marco tegenover haar zit, dan is ze poeslief.

Het warme water van de douche doet me goed. Een joggingpak, dat is alles wat ik deze dagen kan verdragen om

mijn uiterst gevoelige lijf. Zelfs een bh voelt al ongemakkelijk, de laatste weken stroop ik zo'n sportniemendalletje over mijn pijnlijke borsten. Sweater eroverheen, haar in een staartje. Aan make-up doe ik ook al weken niet meer. Soms pakt Carla een poederkwast en een lipgloss om me wat op te kalefateren. Wanneer ze me naar therapie brengt, is ze streng. 'Die Frederik zou kunnen denken dat het al beter met haar gaat. Nou, echt niet. Voor een wandelingetje, oké, geen denken aan dat mijn prachtige vriendin zo over straat gaat. Naar therapie gaat Maud puur natuur. No filter. We zijn hier nu even niet aan het instagrammen,' zei ze laatst tegen mijn dochter Roos die protesteerde omdat ik in haar optiek slonzig de deur uitging.

De voordeur gaat open, dat specifieke geluid van een zware deur in een jarendertighuis. Ik hoor Carla's voetstappen op de granieten vloer in de hal.

'Maud, lieverd, ben je op?' klinkt haar vrolijke heldere stem door het stille huis.

'Ben nog boven!' roep ik naar beneden. 'Kom eraan!'

Als ik eindelijk beneden ben, is Carla de keuken al aan het opruimen. De ontbijtspullen van de kinderen stonden gedeeltelijk nog op tafel – waarschijnlijk heeft Roos een halfslachtige poging ondernomen om de gebruikte borden en bestek in de vaatwasser te mikken. Eerlijk gezegd was het me daarnet niet eens opgevallen dat de hagelslag en de jampot nog niet waren opgeruimd. Waar ik eerder altijd als een orkaan door het huis rende, gewapend met WC-Eend en duizenddingendoekjes, kan ik nu niet eens meer een vaatwasser in- en uitruimen.

'Heb je zin in koffie?' vraagt Carla terwijl ze me op een keukenstoel posteert. 'En heb je al ontbeten?'

Ontkennend schud ik mijn hoofd.

Ze gaat in de weer met yoghurt en fruit en zet het koffiezetapparaat aan. ‘Je moet eten, Maud. Dat helpt echt in het proces. Cappuccino? We hebben nog een klein uur voordat we weg moeten, je afspraak is om half twaalf.’

Zwijgend zit ik naast Carla in de auto. Hoewel het voor begin maart al een hele aardige dag is, heb ik het ijskoud. Zonnebril op, muts over mijn oren getrokken. Handschoenen aan. Terwijl Carla haar Peugeot 108 behendig door het drukke Haarlemse verkeer manoeuvreert, vertelt ze honderduit. Lotte, haar dochter uit haar eerste huwelijk met Johan, studeert in Amsterdam aan de HVA. Iets met media en/of communicatie. Sinds een paar maanden woont ze op kamers en dat is erg wennen voor Carla. Met haar vriend Bart is ze nooit gaan samenwonen, het was allemaal te gecompliceerd om twee gezinnen bij elkaar te voegen. Nu bijna alle kinderen de deur uit zijn – Bart heeft twee jongens die allebei iets technisch studeren in Delft – zou het misschien nog wel kunnen, maar beiden hebben daar totaal geen behoefte meer aan. Carla is door de jaren heen te veel op haar vrijheid gesteld geraakt en ook de jongste van Bart is pas sinds vorig jaar op kamers gaan wonen. Carla reist heel veel, soms met Bart. Hij is journalist en schrijft de mooiste reisverhalen. In haar eentje gaat ze naar niet voor de hand liggende landen waar ze allerlei musea en/of antropologische vondsten bezoekt. Deels voor haar werk in het museum, deels omdat ze er geen genoeg van kan krijgen om nog meer verborgen kunstschaten te ontdekken op bijzondere reisbestemmingen.

Voor de deur van de praktijk van Frederik zet ze me af. ‘Moet ik meelopen, of red je het? Doe ik boodschappen

in het half uurtje dat je bij hem zit, Lotte komt vanavond eten, zo gezellig.'

'Tot straks,' zeg ik en sla het portier dicht.

'Hoe gaat het, Maud? Kun je je aan het opgegeven schema houden?' Frederik leunt achterover in zijn stoel en kijkt me doordringend met staalblauwe ogen boven zijn leesbril aan. Zijn ooit waarschijnlijk zwarte krulhaar is grijs gestreept en slordig achterovergekamd. Overhemd los over zijn broek, slank postuur.

Frederik is een voorvechter van bewegen bij een burn-out. Over zijn redelijk onorthodoxe aanpak heeft hij boeken geschreven, hij is een autoriteit op het gebied van burn-outs. 'Naar buiten,' zei hij bij mijn eerste bezoek aan hem. 'Zoveel mogelijk naar buiten, weer of geen weer. Eerst wil ik je weer in een regelmaat zien te krijgen. Wanneer je zover bent dat je een uur per dag kunt wandelen, dan pas starten we met de therapie. Eerder is vrij zinloos, je bent er nu niet ontvanke-lijk voor.' Ik knikte braaf en kon alleen één ding bedenken: ik wil weer liggen. In bed, of op de bank. Zo verschrikkelijk moe was ik, mijn hoofd kon ik amper een half uur recht op mijn romp houden.

'Het gaat wel,' hikkel ik. 'Ik ben nog zo moe en ik zie echt overal gevaar. Ik durf niet alleen de straat op en echt alles, alles is me te veel. Ik weet het soms echt niet meer.' Tranen branden achter mijn ogen.

Niet janken nu. Ik moet hier doorheen.

Frederik duwt de doos met tissues in mijn richting. Ik pak niets. Met mijn ogen tot spleetjes geknepen, dwing ik mezelf om naar hem te luisteren. Het zweet breekt me uit en ik zie Frederik als een soort pratende pop. Heel weinig van wat hij zegt dringt écht tot me door.

‘Hoe ging het?’ vraagt Carla als ik bibberend naast haar in de auto stap.

Ik kan mijn handen niet stillhouden, ik tril als een blad aan een boom bij een licht voorjaarsbriesje. ‘Het gahaat wel,’ zeg ik en nu barst ik in huilen uit. De weggeslikte tranen rollen nu over mijn wangen. ‘Denk je dat ik ooit weer de oude word, Carla?’ snotter ik.

Ze graait in haar tas en geeft me een pakje tissues. Ik pulk er twee uit het plastic hoesje.

‘Tuurlijk, lieverd, het komt echt goed. Helaas duurt dit wel een poosje. Geef je eraan over, volg het schema van Frederik zoveel als je kunt en ik help je, daar zijn we vriendinnetjes voor, weet je nog? Dat is de afspraak die we ooit in Groningen hebben gemaakt. We waren toen heel erg dronken, haha. Ondanks dat geldt hij nog steeds. Gouden regel. *For richer, for poorer, in sickness and in health.* Dat weet je toch?’

Ik lach door mijn tranen heen. Carla slaat haar arm om me heen en ik leg mijn hoofd op haar zachte, mollige schouder. Zo zitten we een poosje voor ons uit te kijken in de auto. Als ik uitgehuild ben en mijn gezicht met de zakdoekjes geurend naar mint heb gedroogd, start ze de motor en rijdt richting Heemstede.

Hein

Buiten.

Ik kijk om me heen en snuif diep de frisse voorjaarslucht in. Mijn adem geeft een witte wasem. Een mager zonnetje probeert door het grijze wolkendek heen te komen door de nog kale bomen aan de overkant van de straat. Tijdens proefverloven in het laatste jaar ben ik uiteraard ook wel buiten de dikke deur geweest. Nu voelt het totaal anders. Klaar. Deze verschrikkelijke periode achter me laten en wel zo snel mogelijk. Helaas kon ik niemand anders de schuld geven dan mezelf. Had ik dat ongeluk op de Pollendam niet gehad, dan had ik niet ... Dat spookte het eerste half jaar, voor de rechtszaak überhaupt was begonnen, constant door mijn hoofd. Al die jaren achter de tralies heb ik zo vaak gedacht dat ik nóóit had moeten zwichten voor dat grote, lekkere geld. Achteraf ja. Achteraf is het makkelijk om een koe in de kont te kijken. Ik deed het wel, het leek zo verdomd easy en dat was het ook. Meestal één keer per jaar de route varen naar Denemarken, soms de Noordzee over naar Engeland. Zelfs een keer naar Schotland. Dat was me het tochtje wel. Ik moest extra bemanning aan boord, het spookte behoorlijk midden op de Noordzee en we verbleven een halve week aan de Schotse kust, het waaide te hard om gelijk terug te varen. Ook dat was helemaal niet erg, ik kon me daar een paar dagen prima vermaken op de golfbaan.

Soms was het wel erg gemakkelijk. Dan werd er geladen ergens in Zeeland en voer ik terug naar Amsterdam. Heel Nederland snuift coke als je de hoeveelheden zag die ik vervoerde. Het lijkt wel snoepgoed. Het leuke was dat ik zelf nooit iets hoefde te doen. Varen, dat was het enige

wat van mij werd gevraagd. Alles werd zorgvuldig gelost en gedistribueerd. De organisatie zat perfect in elkaar. Leuker dan dit zou het niet worden, dacht ik. Voor mij werd het een way of life en niemand in mijn vrienden- en kennissenkring die ook maar iets vermoedde. ‘Hein is een vrijbouter, die doet precies zijn eigen ding.’ Zo werd er over mij gepraat en dat kwam mij bijzonder goed uit. Met regelmaat werden er forse bedragen op mijn Zwitserse bankrekening gestort. Ook daar kwam justitie snel achter toen ik eenmaal in het hok zat en met de zogenaamde kaalplukacties werd ik gedwongen om openheid van zaken te geven. Ook al wil je je geheimen niet prijsgeven, door internetoverboeking zijn ze tegenwoordig snel achter je duistere leven. Eén transactie – weliswaar met zo’n versleutelde telefoon – had me de das al omgedaan. De Fortuna – mijn schitterende zeewaardige Hanse-jacht – werd in Harlingen volledig gestript nadat ik op de Pollendam was vastgelopen. Er zaten kilo’s coke in verstoppt. Vroeg of laat loop je in de fuik van justitie. Ik heb mijn straf gehad en mijn les geleerd. Vooral de les dat de kleine jongens zoals ik, die alleen voor het transport zorgen, tegen de lamp lopen en de grote jongens, die aan de touwtjes trekken, vrij uitgaan. En dan heb ik nog geluk gehad; voor hetzelfde geld laten ze je ‘slapen’ als iets niet gaat zoals zij willen, om in hun jargon te blijven. Zonder pardon word je neergeknald en eindig je met een bandje rond je dikke teen in een mortuarium, ergens in het buitenland.

Wat gebeurd is, is gebeurd en het heeft mijn achteraf toch wel zeer comfortabele leven geruïneerd. Docent lichamelijke opvoeding aan een middelbare school. Lange vakanties, de weekenden altijd vrij om te gaan zeilen. Dom. Hoe achterlijk kun je zijn voor een paar centen? Zelf heb ik die rommel nooit aangeraakt. Nooit. Snuivers zijn altijd onberekenbaar.